

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

# KERÜLŐ ÚTON

REGÉNY

IRTA  
JUHÁSZ LAJOS

LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

---

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

---

Elektronikus változat:  
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2016  
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.  
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya  
ISBN 978-615-5557-99-6 (online)  
MEK-14994

## I.

A novemberi ólmos eső kopogva verte az autó ablakát. A nagy, lapos, fekete luxuskocsi dohogó motorral fúrta magát a ködbe.

Bécs utcái vigasztalan sivársággal nyúltak el, a házak reménytelen szürkességben néztek be az autó ablakán. Siető, felgyűrt gallérú járókelők surrantak a házfalak tövében, felgyűrt kabátgallérjuk mögül, szemükbe húzott kalapjuk alól csak az utca nedves, esőtől csillogó aszfaltját nézték.

Bergmann tanácsos kedvetlenül, rossz hangulatban ült a kocsi mélyén. Bántotta, hogy éppen ilyen barátságtalan időben kell elutaznia. Ilyenkor olyan jó a meleg, meghitt szobában ülni, a kandalló mellett, az ismerős, megszokott bútorok között, hallgatni a tűz zsongását, megborzongott, amikor arra kellett gondolnia, hogy most néhány napig egyedül lesz, élettelen, rideg szállodai szobákban, egyedül ül majd asztalához, nem lesz közelében senki, aki mellett jól érezné magát.

Kalapját kezében tartotta, kelleetlen mozdulattal hátrasimította deresedő, ezüstös haját és arra gondolt, hogy mennyire megváltozott az élete két év óta. Azelőtt nem ismerte az otthon utáni vágy érzését, azelőtt közömbösen vette tudomásul, ha üzleti elfoglaltsága messzi útra szólította. Nem volt senki, akitől nehezebbre esett volna megválni.

Két év óta minden másképpen van. Néhány héttel ötvenedik születésnapja után, amikor már végleg leszámolt az örökös egyedüllét gondolatával, felkavarodott higgadt, száraz agglegény-élete. Bergmann tanácsos egy üzleti tárgyalás alkalmával meglátott egy lányt üzletfele irodájában és az aranyszőke Hilda pillantása furcsán kapcsolódott össze a deresedő, egyenestartású, markánsarcú Bergmann tanácsos tekintetével. Ezt a pillantást sokáig nem tudta elfelejteni, napokig gondolt a mély, kék szemekre Bergmann, szürke, egyhangú életébe napsugarat lopott a szőke leány pillantása. Napokig járt a meleg, simogató pillantás emlékével, megrögzött agglegény-szívébe szokatlan gondolatok költöztek. Végre egy napon, bár semmi dolga sem volt ott, ismét felment ügyfeléhez.

Hilda fogadta, az üzletember titkárnője, mosolyogva, ismerősként üdvözölte a tanácsost. Bergmann nem keresett erőszakolt ürügyeket, nyíltan, félreérthetetlenül tudára adta a leánynak, hogy azért jött vissza, mert vele akar beszélni. Ezen az estén együtt ültek egy csendes, meghitt étteremben és Bergmann ismét érezte néhány órára azt a simogató nyugalmat, a társtalan férfi otthon utáni vágyát, amelyet a leány pillantása ébresztett először lelkében.

Néhány napig minden este találkoztak, Bergmann szívében egyre erősebb gyökeret vert rokonszenve Hilda iránt, egyik napon egyszerű, keresetlen, őszinte szavakkal megkérte a leány kezét. Hilda mosolyogva igent mondott és hamarosan meg is tartották teljes csendben, egészen szűk baráti körben az esküvőt.

Bergmann tanácsos felfedezte az otthon szépségét, a családi élet boldog nyugalma és úgy érezte, kár az elmúlt évekért, most éli csak igazi életét. Vége lett a rideg legénylakásból menekülésnek, a füstös kávéházakban töltött éjszakáknak, a klubban töltött estéknek, a könnyű, fejfájós hangulattal végződött, olcsó kalandoknak. Otthona volt, felesége, aki várta a hazaérkezését, aki szerető kézzel segítette le kabátját, édes hangján jelentéktelen semmiségekről csacsogott a fáradtan hazatérő férfinak.

Édes volt Hilda, figyelmes és gondos felesége volt Bergmann tanácsosnak. A legkisebb nézeteltérés sem volt soha közöttük, az asszony mindig engedett, szelíden meghajtotta fejét, ha valami kérdésben nem egyezett a véleményük. Bergmann úgy érezte, hogy kincset talált,

megtalálta a boldogságot, amely bearanyozza komoly férfikora éveit és majd egyszer élete estéjét.

Két év telt el zavartalan, csendes boldogságban, Bergmann már azzal a gondolattal foglalkozott, hogy visszavonul az üzletektől és zavartalan nyugalomban él majd valahol Hildával, szép, erdős hegyekben, vagy valamelyik svájci tó partján épült villában. Úgy tervezte, hogy még egy évig dolgozik, lebonyolítja folyamatban lévő üzleteit és aztán a megérdemelt nyugalomba fog vonulni.

De egyelőre még rabja volt a munkának, egyelőre még nem lehetett pihenésre gondolnia, legfeljebb az álmodozás óráiban. Most is Bernbe kell utaznia, nagyfotosságú üzleti tárgyalásra, hiába volna jó otthon, hiába hagyta el olyan nehezen fiatal feleségét.

Az autó már a Westbahnhof közelében járt. Már hallatszott messziről a pályaudvar induló vonatjainak sípja és az esőben most érkezett utasokat szállító taxik jöttek szembe Bergmann tanácsos kocsijával.

Bosszankodva legyintett:

- Ejnye - dörmögött a fogai között, - otthon felejtettem a szerződés tervezetét...

Órájára nézett. Tíz perc mulva hét, hétkor indul a vonat. Már nincs idő arra, hogy hazamenjen az otthonfelejtett irataiért. Lekésné a vonatát és akkor csak éjszaka indulhat, mert holnap délelőtt feltétlenül Bernben kell lennie. Nincs más megoldás, haza fog telefonálni, ha azonnal útnakindul az inas Hilda kis kocsijával, még a vonat indulása előtt a pályaudvarra érkezhetik az irattal.

Az autó megállt a pályaudvar bejárata előtt, Bergmann sietve kiszállt a kocsiból és egy uccai telefonfülkébe lépett. Feltárcsázta lakásának számát és idegesen beszélni akart, amikor hirtelen torkára fagyott a szó.

Valami műszaki hiba történni látszott: a lakás telefonja foglalt volt és ő mégis bekapcsolódott a beszélgetésbe. Megdöbbenve ismerte fel felesége hangját... Hilda különösen, fojtott, idegenszerű hangon beszélt, Bergmann tanácsos soha nem hallotta ezt a hangot. Az asszony hangjában túlfűtött, érzéki vágy vibrált, Bergmann szédülve hallgatta a beszédet: ő a hűvös, csöndes Hildát ismerte csak, ez az asszony, aki most Hilda megváltozott hangján beszél, talán nem is az ő vágytalan, halkszavú, mindig csendesen mosolygó felesége volt. Dermedten hallgatta a szavakat:

- Nem, nem... - Hilda hangjában kacér vonakodás csengett, - ma nem jöhetek... ne is kérjen.

Mély vágytól és türelmetlenségtől fűtött férfihang felelt:

- De miért, Hilda? Drága szerelmem, hiszen most mondta, hogy elutazott...

- Csak... nem akarok ma jönni.

- Miért? Mi tarthatja vissza?

Az asszony picit nevetett:

- Nem tudom. Nincs kedvem, esik az eső.

A férfihang felcsattant:

- Hilda!!

- Tessék? - mesterkélten, raffinált ártatlansággal csengett az asszony hangja.

- Hilda, követelem, hogy gyere! Két hét óta várok, lesek erre a pillanatra, megalázottan, önmagam előtt pirul az arcom, hogy csak titokban, lopva lehetsz az enyém és most... most így beszélsz velem?!

- Lásd be, Fritz...

- Nem látok be semmit! Ha nem akarsz jönni, én megyek érted.

Hilda felsikoltott:

- Az Istenért! Hogy gondolhatsz erre?

- Jössz?

- Igen... igen... csak várj türelemmel... te édes, drága bolondom... persze, hogy jövök... csak hallani akartam a hangodból a vágyat, a türelmetlenséget... érezni akartam, hogy nagyon vársz...

... Koppanva esett ki a telefonkagyló Bergmann tanácsos kezéből. Remegő keze tétován végigsimította szürkülő halántékát, megtántorodott, a fülke ajtajába kellett kapaszkodnia.

- Megcsal... alig várta, hogy elmenjek hazulról... már hosszú ideje, talán már hónapok óta... Hilda megcsal... - mormolta magában a keserű szavakat. - Mindent, mindent nagyon messze érzett magától, ami eddig az életet, a boldogságot jelentette számára. Hilda hangja, a szörnyű szavak összerombolták a hazug álmokkastélyt, amelyben eddig élt... mindennek vége...

Keserű íz gyült a szájába, fojtó, gyötrelmes szorítást érzett a torkán. Hilda... az az asszony, akit néhány perccel ezelőtt még kedvesen búcsúzva homlokon csókolott... már akkor érezte előre a más, az idegen csókok ízét... Hilda...

Erőszakkal gyűrte vissza torkába a kitörni készülő, fájdalmas, szinte embertelen kín ordítását. Egész testében megremegett, reszkető lábakkal, megfagyott arccal, támolyogva kijött a telefonfülkéből és gépiesen indult a pályaudvar bejárata felé.

Egy vonat éles füttyentése visszazökkenette a valóságba. Persze, nemsokára indul a vonat... megnézte óráját: még három perc... hova is? Igen, igen, Bernbe kell utaznia... üzleti tárgyalás... utazni kell és ő otthon felejtette a szerződéstervezetet és a hozzácsatolt jegyzőkönyvet... jegyzőkönyv... persze, azért akart hazatelefonálni... haza?... Van még neki otthon?... A jegyzőkönyv otthonmaradt... Figyelme megakadt a szón. Önkénytelen gondolattársítással a rendőri hírekben szereplő jegyzőkönyvekre gondolt.

- Ebből az ügyből is lesz vajjon jegyzőkönyv? - kérdezte önmagától, majdnem fennhangon, idegenül, egy pillanatra úgy tekintve saját sorsát, mint valami közömbös eseményt.

Éles nyilalással hasított egyszerre ismét szívébe a fájdalom. Ökle összeszorult, kemény vonás gyűrődött a szája köré, szemeiben vad, eszelős fény villant. Kegyetlen, halálos gondolat született agyában. Elhagyta a pályaudvart, kilépett az esős uccára.

Az autója már hazament, intett egy taxinak:

- Hietzingbe! A Linden-strasse sarkán álljon meg, majd ott megmondom, hová megyünk.

Beült a kocsiba és sötéten nézett maga elé:

- Nem! Nem lesz ebből rendőrségi eset. Alattomosan, a hátam mögött támadtak ők is ellenem. Meglakolnak érte!

## II.

Vagy öt perce állt a taxi a Linden-strasse nedves aszfaltján, amikor megnyílt a Bergmann-villa kapuja és kis fehér sportkocsi gördült ki az uccára. A taxi mélyén meghúzódó Bergmann remegő ujjakkal kopogott ki a sofförhöz:

- Kövesse a fehér kocsit! Vigyázzon, ne keltsen feltűnést.

A sofför bólított és megindította kocsiját. Néhányszáz lépésnyi távolságból követte a kis sportautót, a többi autó közé olvadva. Bergmann szemei kétségbeesett borzalommal tapadtak a fűrge kocsi (néhány hónappal ezelőtt, felesége huszonötödik születésnapjára vette), ködösen látó, fátyolozott szemei alig látták a fényes fehér esőköpenybe burkolt vállakat, a fehér sapkát. Fogai ajkába mélyedtek, véresre rágta száját tébolyító kínjában. A felesége megy ott, a megcsalt férj szeme láttára siet szeretője karjaiba!

Tíz percig... egy örökkévalóságig tartott a kínzó, gyötrelmes hajsza. A fehér sportkocsi megtorpant egy villa kapuja előtt, szirénája felbúgott. Néhány másodperc múlva megnyílt a villa rácsos kerítéskapuja, a ködös lámpafényben is látta Bergmann: magas, esőkabátos férfi tárta fel a kaput. A kis fehér autó besiklott a villa udvarára, eltűnt a kert fái között.

A taxi sofförje utasítás nélkül is megállt, amikor látta, hogy az üldözött autó célhoz ért. A sofför megértette, miről van szó. Gúnyos mosoly suhant át az arcán: megcsalt férj, aki a felesége után nyomoz, gondolta lenézéssel, hja, így jár, aki öreg fejjel vesz el fiatal menyecskét. Kis szánakozást érzett ugyan megkínzott arcú utasa iránt, de aztán közömbösen vállatvont. Semmi köze az egész históriához.

Bergmann még jobban behúzódott a kocsi sötét mélyébe és tekintete megbabonázottan tapadt a villa ablakaira. Erőszakkal fékezte magát, izmai görcsösen vonaglottak, szeretett volna kiugrani a kocsiból, felszakítani a villa kapuját, felrohanni a bűnösökhöz, rájuk törni a szerelmi fészek ajtaját és halálos hörgésbe fullasztani gondtalan nevetésüket, csókjaikat...

- Nem! - körmei a tenyerébe mélyedtek. - Nem így. Úgy, amint ők csinálták: titokban, észrevétlenül, tanuk nélkül...

Az egyik ablak mögött felgyult a villany. Bergmann szemei úgy tapadtak a sűrű függönyre, mintha mindenén át akarnának hatolni, be akarnának látni a szobába, mágikus erővel akarnának lesujtani az önfeledt bűnösökre... Karcsú, finom asszonyi alak árnyéka vetődött a függönyre. Hilda árnyéka, szemben vele a magas férfi... lassan, harmonikus mozdulattal egyé fonódott a két árnyék, imbolyogva eltűntek az ablakfüggönyről... egy pillanatnyi feszült mozdulatlanóság... a villanyfény kialudt.

Nehéz, szaggatott sóhaj tört elő Bergmann torkából. Vége. Arca még megvonaglott, egy pillanatra még megrándult ölni vágyó karja, aztán lassan felemelte fejét. Fagyos merevség ült vonásaira, végleg elhatározta magát. Kemény, indulatlan hangon szólt ki a sofförnek:

- Hajtson vissza a pályaudvarra.

Beült a pályaudvari vendéglőbe, mereven, fakó arccal nézett a szürke falakra. Az óra mutatója gyötrelmes lassúsággal kúszott előre örökös körútján. Bergmann tanácsos előtt egyre szaporodtak a kiürített konyakospoharak, de nem tudott felmelegedni. Elvesztett minden közösséget önmagával, a világgal, dermedt fagyossággal tudott gondolkodni, érzéstelenül, halálos zsibbadtságban. Nem látott semmit, szemei előtt a két egybefonódó árnyék imbolygott kísérteties táncban, aztán az elsötétülő ablakkeret... nem hallott mást, mint a telefonbeszélgetés két hangját, a meleg, szerelmes hangokat... érezte, hogy lassan, ellenállás nélkül süllyed lefelé, egyre lefelé, a végzetes katasztrófa örvényébe.

Gépies mozdulattal állt fel, amikor egy vasutas bekiáltotta a berni vonat indulását, felszállt az egyik kocsiba, leült az ablak mellé és merev, száraz szemmel bámult az éjszakába. Az indulás zaja végigkattogott a vonaton, fények suhantak el az ablak előtt, egyhangúan zakatoltak a kerekek.

- Vége - gondolta Bergmann tanácsos, fanyar, halálos hidegségbe fagyottan, - vége. Jól tettem. Nem szabad véres botrányt rendezni. Hideg, nyugodt fejjel kell elintézni az ilyen dolgokat. Lesz még időm rá elég. Meg fognak fizetni ezért.

Feje mellére csuklott, arca nagyon sápadt volt, lehunyt pillái mögött egyre a két árnyéket látta.

Az ablaküvegen egyenletesen kopogtak az esőcseppek, halványan érezték a sima üveglapot és az ablak mögött idegen, láthatatlan éjszakai tájak maradtak el a robogó vonat mellett.

### III.

Nehéz volt a hazatérés. Bergmann tanácsos egy hétig volt távol otthonától, üzleti ügyét ugyan hamarabb is elintézhette volna, de szüksége volt erre az időre, hogy felzaklatott idegei valamennyire megnyugodjanak és változatlan, gyanút nem keltő vonásokat erőltethessen arcára, amikor újból szembetalálkozik feleségével. Távirati kérésére Hilda az otthonfelejtett iratokat azonnal utána küldte és így két nap alatt be lehetett fejezni az üzleti tárgyalásokat, de Bergmann rövid, szokatlan szívélyes hangú levélben közölte feleségével, hogy előre nem látott események miatt még néhány napig Bernben kell maradnia. A levél minden mondatát gondosan, óvatosan írta meg, vigyázott arra, hogy még a sorok között se találhasson Hilda gyanúra okot. Arca márványkeménységű volt, kezei nem reszkettek, amikor leírta a hazug szeretettel, kedveskedéssel telt sorokat, hideg aggyal mérlegre tette minden szavát, vigyázott minden vesszőre, az írásra, nehogy reszkető betűiből, bizonytalan tollvonásaiból valamit ki lehessen olvasni.

Eltelt a hosszú, nagyon hosszú hét, Bergmann tanácsos most már elég erősnek érezte magát, hogy hazatérjen. Most már tudta, hogy elég ereje lesz a színleléshez, játszani tudja majd a hazatérő, boldog férjet, aki meghatottan csókolja meg kis feleségét, amikor otthonába érkezik.

A bécsi pályaudvarra berobogó vonat autója várta, Bergmann néhány perccel a vonat érkezése után már villája küszöbére lépett. Egy pillanatra megtorpant, merev, megkinzott arcára mosolyt kényszerített és benyitott a házba. Elébesiető feleségére mosolyogva nézett, hangjának csengése a régi volt, nevetve tette fel a megszokott kérdést:

- Nem rosszalkodott a kislány, amíg nem voltam itthon?

Érzékenysége már annyira eltompult, hogy nem is fájtak a sablonos, valamikor kedvesen tréfáló, most rettenetes valóságot takaró szavak.

Hilda a férfi mellére simult és megcsókolta férjét. Bergmann viszonzta a csókot... egy pillanatra megvillant szeme előtt *annak* az árnyék-csóknak a képe, de aztán visszazökkent szerepébe. Zsörtölődve hámozta ki magát felöltőjéből:

- Biztos nincs még készen a vacsora - szólt eddigi szokása szerint.

Az asszony nevetve tiltakozott:

- De igen, sőt már meg is tálaltattam.

Asztalhoz ültek. Bergmann keveset beszélt, úgy viselkedett, mintha az utazás fáradalmai és az üzleti izgalmak kifárasztották volna, valójában azért kerülte a beszédet, mert attól tartott, hogy fegyelmezett önuralma egyszer mégis cserbenhagyja és kitör a félelmes vulkán, amelynek kráterét lelkében vasakarattal lefojtotta. Az asszony élénk hangon csevegett, mesélte, hogy mi mindent csinált az elmúlt hét alatt, színházról, tárlatokról, barátnőinek zsúrjáról beszélt - és minden mondata mögött érezte Bergmann az elhallgatás, a sötét titok nyomasztó árnyékát.

- Színészek vagyunk mindketten - gondolta fáradt szomorúsággal, - csúnya, szennyes szerepet adott mindkettőnknek a sors. Ő nem tudott ellentállni fiatal vére csábításának és most játszania kell az ártatlant, én pedig, halálos bosszúterveimet a mitsem sejtő férj álarca mögé rejtem. Undorító érzés: hazudunk egymásnak és mindketten gondosan vigyázunk, hogy a másik rá ne jöjjön a hazugságra. Tragédia ez, olyan tragédia, amely fölött keserűen, kinlódva kacagni kellene, ha nem volna olyan gyilkosan fájdalmas. Ezért emeltem magamhoz ezt a nőt, ezért voltam hűséges, szerető férje, hogy azon az autón mehesse a szeretőjéhez, amit én vettem neki? Hogy szerelmi fészkekben, csókok zápora közben rajtam kacagjanak?



Hilda csacsogott, a férfi néha egy közbevetett mondattal válaszolt beszédére és a vacsora végeztével szobájába vonult vissza, fáradtságára hivatkozva. Fáradt mozdulatokkal vetkőzött, kimerülten esett az ágyba, de nem tudott elaludni. Égő szemekkel nézte a felesége szobájába vezető ajtó fehér négyszögét és fogai tehetetlenül, kétségbeesetten megcsikordultak.

## IV.

A tél múltóban volt már, februári havas esők áztatták Bécs utcáinak kövezetét, amikor Bergmann tanácsos végre elhatározta magát a cselekvésre. A nagy megrázkódtatás óta elmúlt két hónap alatt véglegesen gyökeret vert lelkében a bosszú terve, minden apró részletet kidolgozott rendszeres agya, minden lehetőséget számításba vett és körülményes, pontos aprólékos-sággal kinyomozta a szükséges adatokat.

Megtudta, hogy a csábító - Friedrich Keller építési vállalkozó - egyedül lakik a villájában, *abban* a házban és a találkozások idején senki sincs a házban kettejükön kívül. Felesége néha olyankor is meg szokta látogatni szeretőjét, amikor férje Bécsben tartózkodik, de azokon a napokon, amikor Bergmann üzleti ügyben elutazik, ameddig csak távol van, minden estén megjelenik a fehér sportkocsi Keller villája előtt. Az asszony fél a leleplezéstől, soha nem tűri, hogy rajta és az építészen kívül még valaki a villában legyen olyankor, ha ő ott van.

Február hatodikán száraz, hideg téli nap volt. Az előző napok esői eltüntették a hó utolsó nyomát is Bécs uccáiról és az éjszakai hideg hatodikára jéggé fagyasztotta a kövezet tócsáit.

Bergmann tanácsos utazni készült. Baselbe kellett mennie, otthon bejelentette, hogy az este félkilenckor induló vonattal utazik el. Nyolc órakor felvette kabátját, zsebébe tette revolverét és elbúcsúzott feleségétől. Megsimogatta Hilda hamvas, fehér arcát, becézve megcsókolta homlokát és autójába ült.

A pályaudvarnál kiszállt a kocsiból, megvárta, amíg a soffőr eltűnik az autóval, aztán egy taxiba ült és az építész villájához hajtatott. A szomszédos utcában kiszállt és elbocsátotta a taxit. Lassú, nagyon lassú lépésekkel megindult a villa felé.

Tudta, hogy felesége rövidesen itt lesz, hiszen, ő «elutazott». Hilda nem fogja kihasználatlanul hagyni a kedvező alkalmat. Gondolatban újra hallotta a végzetes telefonbeszélgetés szavait. Talán éppen ebben a pillanatban, talán majdnem ugyanazon szavakkal beszéltek most a telefonon át. Megállt a túlsó oldalon és hideg nyugalommal mégegyszer szemügyre vette a villát. Egyemeletes, modern stílusban épült ház, kis, sűrű bokrokkal és fákkal teleültetett előkert. Az alacsony vaskerítés hegyes lándzsái ijesztően rajzolódtek a villa világos falára. Az az ablak, amelyet két hónappal ezelőtt, egy pokoli estén dermedten, kihülő szívvel nézett, most is világos volt.

- Vár rá... - gondolta fagyos nyugalommal Bergmann tanácsos, - Hildára vár...

Nem érzett felindultságot, vagy haragot, túl volt már mindezeken. A bosszú véres gondolatába fagyott szíve csak egy érzést ismert: addig nem szabadul meg a halálos dermedtség kínjától, amíg meg nem torolja az ellene elkövetett bűnt.

Egy alkalmas pillanatban átkapaszkodott az alacsony kerítésen. Pillanatig hallgatózott a téli este csendjében, aztán a ház fala mellé surrant.

- Jó, az idő is kedvez - gondolta, - a fagyos földön nem marad semmi nyom.

Behúzódott egy sötét falmélyedésbe és várt.

Tudta, hogy Hilda el fog jönni, hiszen eddig minden alkalommal idejött, amikor Bergmann elutazott, bizonyos, hogy most is nemsokára hallani fogja a fehér autó motorzugását. Jönni fog Hilda, a randevura, az utolsó randevura.

Negyedórai várakozás után valóban hallotta a közeledő motorzugást, a fehér kiskocsi szirénája bűgött, a ház ajtaja felől lépéseket hallott Bergmann és halk férfihangot:

- Jövök, drágám, nyitom már...

A kavicsos kerti út csikorgott, kinyílt a kerítéskapu, az autó begurult a villa kertjébe és eltűnt a garázsban. Bergmann óvatosan kinézett rejtekéből, látta, hogy a férfi is a garázsba megy.

Hirtelen elhatározással besurrant a ház ajtaján, óvatos, zajtalan léptekkel felsietett a lépcsőn. Nem kell tartania senkitől, tudta, hogy nincs a házban más, csak ők. Meglapult a lépcsőház homályos szögletében és feszülten figyelt.

Lentről hangok hallatszottak. Suttogó beszélgetés, lépések közeledő zaja, Hilda csilingelő kacagása. A hang hallatára Bergmann izmai a pattanásig feszültek, körmeit a falba vájta, hogy visszatartsa magát... vad lendülettel feltámadt lelkében a vágy: lerohanni, pusztá kézzel, tíz körömmel nekikrontani, tépni, marcangolni a két bűnös testet, megfojtani, megölni őket!...

Az összesimulva felfelé haladó pár már az emeletre ért. Alig néhány lépésnyire Bergmann mellett haladtak el, aki lázas, kimeredt szemekkel nézte az egymásbaolvadó két árnyékot... becsukódott az ajtó.

Hosszú, gyötrelmes csend borult a villa lépcsőházára. Hihetetlenül hosszú idő, egész örökkévalóság telt el addig a pillanatig, amikor végre ismét megnyílt a szoba ajtaja és a lépcsőházat megtöltötték a búcsúzkodás hangjai.

Bergmann elhagyta rejtek helyét, gyors, könnyű lépésekkel az elhagyott szobához surrant. Benyitott az ajtón.

Kinyitotta revolverének biztonsági zárját és ismét visszatette a hidegcsillogású fegyvert a zsebébe. Körülnézett. Most eszmélt csak az arcába csapódó jólismert illatra, Hilda kedvec parfümjének illatát érezte. Az elegánsan berendezett legénylakás butorain lassan siklott végig pillantása. Úgy érezte, fenéig kell ürítenie a megalázottság, a megcsúfoltság kelyhét, fel kell szaggatnia vérző sebeit, hogy ereje legyen az elkövetkezendő percek nagy leszámolásához.

Antik kínai vázában halvány sárga rózsák: Hilda kedves virágai.. a kerekeken gördülő uzsonnaköcsi üveglapján sütemények, apró nyalánságok, félig ürített borospoharak, nehéz vörösborral telt üveg... az egyik széken odadobott selyempongyola, mellette a földön pici női papucs... az ablak sűrűn lefüggönyözve... nyitott púderdoboz, kölnivizes üvegek a szobából nyíló, nyitott ajtajú fürdőszobában... a széles, modern kereveten gyűrött selyempárnák... nehéz illat, bágyadt meleg, fojtott, szerelmes levegő...

Bergmann a torkához kapott. Úgy érezte, megfullad ebben a szörnyű szobában, úgy érezte, nem bírja ki az asszony emlékének itt maradt kábító, mámoros illatát...

A lépcsőházból hangzó lépések és a távolodó autó motorberregése térítették magához. Gyors mozdulattal a fürdőszobába ugrott, hogy a visszaérkező férfi meg ne lássa, csak akkor, amikor már nem kísérelheti meg a menekülést. Hallotta az ajtó halk nyílását, lépések a puha szőnyegen, gyufasercenés... cigarettára gyújtott... az utolsó cigarettára...

Bergmann tanácsos megmarkolta revolverének agyát és a szobába lépett.

Az első pillanat hirtelen megdöbbenéséből felocsudva, összeráncolt szemöldökkel nézett Keller a belépő idegenre:

- Mi az? Mit akar? Kicsoda maga?

Bergmann nyugodt, határozott lépéssel az ajtóhoz ment, ráfordította a kulcsot és zsebetette. Visszatért előbbi helyére és fagyosan, mereven szemébe nézett a megdöbbsent Kellernek.

- Mit csinál? Mit akar tőlem? - az építész hangjában most már fojtott izgatottság és félelem csengett.

- Én vagyok a férje - hangzottak el a füledt szerelem illatát lehelő szoba dermedt csendjében a megdöbbsentő szavak.

A fiatal férfi homlokán apró cseppek csillantak meg. Kiszáradt torokkal, reszkető hangon, dadogva tagadni próbált:

- Nem értem... kinek?... Kinek a férje...

- Az övé - Bergmann tanácsos kinyújtott keze a selyempongyolára mutatott.

Friedrich Keller belátta, hogy gyámoltalan kísérlet volna a további tiltakozása. Hiszen ez a komor ember a fürdőszobából lépett ki, amikor ő visszajött Hilda lekísérése után. Itt félreértésről szó sem lehet, ez az ember mindent tud, mindent látott. Forró hullám futott fel homlokáig, kerülte a dereshajú ember pillantását, halkán válaszolt:

- Igen...

- A válaszát akarom hallani!

- Nincs mit felelnem - szólt halkán az építész, - beismerek mindent. Rendelkezzék velem.

- A bűnösnek meg kell lakolnia - kongott tompán Bergmann hangja.

- Kikérem magamnak ezt a hangot. Uriemberek között nincs helye ilyen kifejezéseknek...

- Hallgasson. - Bergmann tanácsos szava nem volt egy fokkal sem hangosabb előbbi beszédénél, de volt a hang színében valami borzongató, valami félelmet keltő, amitől Keller torkán akadt a mondat folytatása. - Hallgasson - ismételte meg Bergmann, - most én beszélek. Maguk már beszéltek eleget, maguk már eleget nevettek rajtam, most én vagyok soron. Átérti a tettének aljasságát?

- Nem - hördült fel a másik, - nem... nem követtem el semmi olyat... mindenre hajlandó vagyok. Ha kívánja, a válóper utáni napon elveszem őt feleségül...

Bergmann rekedten, kurtán felkacagott.

- Törvényesen szentesíttetni akarja a viszonyukat? Azt akarja, hogy attól a naptól fogva engem életem végéig kínozzon a maguk csókjainak emléke? Ezt akarja? Az egész világ szerezzen tudomást a gyalázatomról?

- Mit tehetek - Keller kétségbeesetten tárta szét karjait, - lovagias elégtételt akar? Rendelkezésére állok...

- Nevetséges! Nem volt még elég? Még azt is akarja, hogy ostoba módon a fegyvere elé álljak? Nem elég, hogy megcsúfolt, beszennyezte az otthonom tisztaságát, elcsábította a feleségemet, még szeretne meg is ölni? Nem, barátom, ilyen módon nem intézhetjük el a dolgunkat. Maguk sem támadtak nyíltan, becsületesen. Ha az a nő és maga elém álltak volna azzal, hogy szeretik egymást, én utat engedtem volna, félreálltam volna. De maguknak ez nem volt jó, kényelmesebb volt így, az öreg, munkával túlterhelt férj háta mögött, alattomban, lopva, hitvány módon megcsalni engem. Nem lovagiaskodom, nem vagyok lovag egy szerelmi banditával szemben. Titokban, lopva, becstelenül bántak el velem, én is így veszek elégtételt magamnak.

Elhallgatott. Őrjítő egyformasággal hangzott a szoba tompa csendjében az antik falióra monoton ketyegése. Mintha valahol, távol, koporsót szegeztek volna. Friedrich Keller dermedten állott szemben a merevarcú férfival. Megérezte a szavak igazi értelmét, megcsapta a tragédia lehellete. Feltámadó életösztöne kétségbeesett utakat keresett a menekülésre. Érezte, hogy hiába beszélne, ezt az embert semmi sem térítheti el véres, borzalmas szándékától. Szemei hipnotizáltan tapadtak az őszhajú férfi kegyetlen szemeibe.

- Elkészült? - hangzott a könnyörtelen, egyszavas kérdés.

A halálfélelem irtózatában megfeszültek Friedrich Keller izmai. Ugrásra lendült, rávetette magát ellenfelére... teste még a levegőben volt, hirtelen nagygyá, óriássá nőtt szemei előtt a bosszutálló férj félelmes alakja, kezében a szörnyű, hidegcsillogású fegyver... a kékes acélcsőből kis füstkégyő csapott elő, a dörrenést már nem is hallotta, tompa ütést érzett mellén és szétvetett karokkal esett össze.

Bergmann revolveres keze lehanyatlott, előrehajolva feszült figyelemmel nézte az utolsót vonagló testet... aztán lehajolt hozzá, megtapintotta a halott pulzusát.

Felegyenesedett, gyors, nyugodt mozdulatokkal összeszedte felesége itthagyt holmiját, a pongyolát, a piros selyempapucsokat, kis csomagba göngyölte, a fürdőszobából elvitte az asszony fésűjét, a félig telt parfümös-üveget.

Még egyszer körülnézett: nem maradt itt semmi. Eloltotta a villanyt, zsebkendőbe csavart kézzel nyult a kapcsolóhoz, majd kitérta az ablakot és óvatosan kisurrant a néma villából.

## V.

Reggel nyolc órakor fedezte fel Keller holttestét a takarítónő. Rémült sikoltozással, borzadva tántorodott ki az ajtón, remegő lábakkal bukdácsolt le a lépcsőkön és lélekszakadva rohant a sarki rendőrhöz:

- Biztos úr! Biztos úr! Jöjjön, az Istenért! Meggyilkolták a mérnök urat!

Futva tértek vissza a rendőrrel a villába. A rendőr egy pillantást vetett a holttestre, felemelte a telefonkagylót és jelentette az esetet a rendőrigazgatóságra.

Negyedóra mulva megérkezett a rendőri bizottság autója, a detektívek és rendőrtisztek figyelmes, komoly arccal léptek a dráma színhelyére.

Schupp detektívfelügyelő fürkésző szemei pillanatok alatt végigsiklottak a rendetlen lakáson. Pillantása egy másodpercre megakadt a még mindig nyitott ablakon, kérdő arccal fordult a takarítónőhöz:

- Nem én nyitottam ki, kérem szépen - dadogta a rémült asszony, - már nyitva volt, amikor jöttem.

A felügyelő első, határozott benyomása az volt, hogy nem rablógyilkosság történt. Az éjjeli-szekrényen érintetlenül állott az áldozat pénztárcája, aranyórája, az íróasztalfiókok zárjai sértetlenek voltak. Az áldozat ruházata, a lakásban talált félreérthetetlen diszkrét jelek világosan mutatták, hogy a bűntény előtt közvetlenül szerelmi légyott zajlott le a legénylakásban. Schupp felügyelő elgondolkozva nézte a vizsgálatot végző rendőrorvos munkáját.

- Szívlövés - emelkedett fel az orvos a halott mellől, - azonnal végzett vele.

- Mikor történhetett?

- Éjfél előtt. Nyolc-tíz órája halott.

- Köszönöm - bólintott a felügyelő és intett a fényképészeknek. - Magnézium lobbant, a rendőrségi fotografusok több felvételt készítettek a holttest helyzetéről és a feldult szobáról. Amikor befejezték a munkájukat, a felügyelő a holttest mellé térdelt.

A meggyilkolt férfi testén a télikabát alatt pizsama volt. Schupp felügyelő félhangosan gondolkozott:

- Pizsamában volt, de télikabátot húzott föléje. A kályhában még mindig van parázs, a szobában nem lehetett hideg az ablak kinyitása előtt. Tehát bizonyára azért vett kabátot, mert ki akarta kísérni a nőt. És mielőtt kikísérte volna, történt a szerencsétlenség. Talán összevesztek?... Nem valószínű. Randevu után nem szoktak a nők gyilkolni. Talán rajtakapta őket a férfi elhagyott, régebbi szerelme? Át kell nézni a halott levelezését.

Munkatársai bólintottak, egyetértettek a világos, természetesnek látszó okfejtéssel. Rendszeres kutatásba fogtak, felforgatták az egész villát, de semmi nyomra nem találtak. Az eredménytelen kutatás után a felügyelő megkezdte a kihallgatásokat. A közelben álló rendőrposztól, a takarítónőtől és a szomszédos villák lakóitól csak annyit tudott meg, hogy az utóbbi hónapokban, meglehetősen gyakran, fehér autón érkező hölgy látogatta meg az építész, de a nőről senki sem tudott személyleírást, vagy bármi csekély felvilágosítást sem adni. Magas, karcsú, szőke nő? Ez először is nem biztos. Az ilyen általános személyleírások a legveszélyesebbek. Valaki elmosódva lát egy női alakot, nem is törődik vele, aztán életbevágóan fontos lesz, hogy leírja a külsejét. A legjobb szándékú ember is tévedni szokott, a mesterségesen felidézett

benyomás megbízhatatlan. Fehér autó? Tucatostul szaladgálnak Bécs utcáin a fehér autók. Kevés, nagyon kevés támpont...

- Elvitték, felügyelő úr... - a takarítónő szava riasztotta fel gondolataiból.

- Micsodát?

- Azt tetszett mondani az előbb... különben hiszen én is látom, - tette hozzá szégyenkező hangon az asszony, - hogy a haláleset előtt hölgylátogatója lehetett szegény mérnök úrnak. Ilyenkor mindig a szobában szoktam találni takarításkor, valahova odadobva egy piros selyempongyolát és női papucsokat. Abban a szekrényben van a helyük... nem hiszem, hogy most kivételesen a mérnök úr maga rakta volna el.

A felügyelő a jelzett szekrényhez lépett, kitérte ajtaját:

- Itt nincs semmi női holmi - állapította meg, - máshol nem lehet?

- Nem, kérem, mindig itt szokott lenni, vagy... izé... ilyenkor rendszerint egyik széken, vagy a földön hever.

A villát átkutató bizottság többi tagja sem talált sehol női ruhadarabokat.

- Milyen színű volt a pongyola? - kérdezte a felügyelő.

- Piros, kérem, a papucs is piros volt.

- Köszönöm.

Most már bizonyos volt benne Schupp felügyelő, hogy a fehérautós, pirospongyolás, állítólag magas, szőke nőnek nagyon fontos szerepe van a drámában, sőt azt is majdnem bizonyosra vette, hogy a nő a tettes. Elgondolkozva megállt az ablaknál, amelynek nyitott volta először keltette fel figyelmét a szobában:

- Miért nyitotta ki az ablakot a tettes? - kérdezte magától a felügyelő. - A revolverlövés pillanatában még bizonyára csukva volt, mert ellenkező esetben a szomszédok közül valaki, vagy a rendőrszem meghallotta volna a dörrenést. Csak a gyilkosság után nyithatták ki... és csak a tettes tehetette. Miért? Mit akart ezzel elérni? Azt a látszatot akarta kelteni, hogy az ablakon át menekült el? Az ablakdeszkán semmi nyom, az emeletnyi magasságból leugrani nem lehet, a fal kívül teljesen sima - és legfőképpen nem is volt erre semmi szükség, hiszen a gyilkos, aki bizonyára ismerte a viszonyokat, tudhatta, hogy a villában nincs senki rajta és az áldozaton kívül. Nyugodtan kimehetett a lépcsőházon keresztül...

Egyszerre felderült az arca:

- Meglesz a tettes, vizsgálóbíró úr - fordult a helyszínre kiszállt vizsgálóbíróhoz, - azt hiszem, hamarosan meglesz.

- Van valami komoly támpontja?

- Önmagukban nem nagyon értékesek, de együtt sokat érnek. Szőke nő sok van Bécsben, fehér autós is, de a kettő együtt már kevesebb. De a legfontosabb útbaigazítást a nyitott ablak adta meg.

- Nos?

- A gyanúsítható hölgy rendkívül erős és bizonyára jellegzetes, egyéni illatszert használ. Sajnos, a párnákon már nem lehet semmi illatot felfedezni, de ez nem nagy baj. Nyilván azért hagyta nyitva az ablakot, hogy a nyomravezető jellegzetes illat reggelig elpárologjon. Tehát a fehér sportkocsis, szőke nők közül ki kell keresnünk azt, aki valami különös, egyéni illatszert használ. Ez már, azt hiszem, elég könnyen fog menni.

A vizsgálóbíró vállatvont:

- Csak aztán úgy ne járjunk, hogy minden gyanuba fogható hölgy erős illatszert használ.

- Alibit kell igazolniok.

- És, ha a kérdéses időpontban húsban is tilosban jártak? Ez is előfordulhat.

- Akkor már a vallatástól függ az igazság kiderítése. A keresztkérdések sokat segíthetnek. Én mindenesetre gyors sikert remélek.

A villát lezárták és lepecsételték. A rendőri bizottság autója bűgő szirénákkal elszáguldott.



## VI.

Bergmann tanácsos a tragédia véres felvonásvége után nyugodt léptekkel, felindultság nélküli arccal ment végig a kihalt utcákon. Néhány sarokkal távolabb a villától taxiba szállt és a pályaudvarra hajtatott. Éppen jókor ért oda, az éjszakai baseli vonat indulásához. Egy üres fülkébe ült és elutazott Baselbe. Amint megérkezett, közömböshangú táviratot küldött feleségének érkezéséről, kivett egy szobát a megszokott szállójában és a lobogó kandallótűzben elégette a magával hozott piros pongyolát és papucsot. A finom, törekeny parfümös üveget még útközben kidobta a robogó vonatból. Amikor a két ruhadarab már hamuvá égett, a fésűt is tűzbe dobta. Üres, kifejezéstelen tekintettel bámult a lobogó tűzbe, a piszkálóvassal szétkotorta a hamvakat. Hosszú idő múltán felegyenesedett, keze megszokott mozdulattal a csengő után nyúlt, de félúton meggondolta magát, nem hívta be az inast, maga dobott néhány újabb fahasábot a kandallóba. Gépies, lankadt mozdulattal levetkőzött, lefeküdt. Pillanatok alatt mély, kábult álomba merült.

Reggel későn ébredt. Zúgott a feje, első pillanatban nem emlékezett semmire, csak akkor támadtak fel lelkében az éjszaka sötét eseményei, amikor pillantása az éjjeliszekrényen heverő revolverre tévedt. A lövéstől bekormozott csövet nem tisztította ki, a hiányzó töltényt sem pótolta.

Fáradt, reménytelen tekintettel nézte a fal festett cirádáit. Csalódást, ürességet érzett lelkében, azt hitte a gyilkosság elkövetése előtt, hogy bosszújának kielégülése enyhülést fog szerezni kinjaira... és most éreznie kellett, hogy semmi sem változott.

- Vérrel sem lehet lemosni?... - lázadozott gondolatban, - ... persze, még nincs befejezve... még Hilda... majd, ha már mindennek vége...

A gyakorlat unott megszokottságával elintézte üzleti ügyeit és a délutáni vonattal visszautazott Bécsbe.

- Kellett ez a szünet Hildának is - gondolta a Becs felé száguldó vonaton, - most már bizonyára tudja, mi történt és ideje volt arra, hogy a fájdalom első rohamán átvergődjék. Ha én is ott vagyok, amikor értesül szeretője haláláról, elárulta volna magát, így már legalább valamennyire uralkodni fog magán. Nem tudott volna parancsolni az arcának, elárulta volna, hogy valami közük volt egymáshoz... nagyon kínos lett volna... mi nem beszélhetünk erről. Vannak dolgok, amelyeket az ember megtesz, de nem beszél róla... - a szellemes mondás, amit valahol olvasott, furcsa ellentétben állott a véresen komoly eseménnyel, de Bergmann tanácsos kifáradt agya nem vette ezt észre.

\*

Hilda Bergmann éppen öltözött, délelőtti bevásárló útjára akart indulni, amikor a rádión elhangzott a szörnyű hír:

- „A rendőri sajtóiroda jelenti. Ma reggel holtan találták villájában Friedrich Keller építész mérnököt. A rendőri bizottság megállapította, hogy a mérnök gyilkosság áldozata lett. Valószínűleg este tizenkét óra körül végzett áldozatával a gyilkos, aki egyetlen revolverlövessel ölte meg Kellert. A nyomozó hatóságok feltevése szerint a gyilkosságot szerelmi féltékenységből követhették el, a rendőrség már nyomában van a gyilkosnak, aki valószínűleg azonos egy titokzatos, magas, szőke nővel, a mérnök gyakori látogatójával. A nyomozás megindult... más...”

Az asszony tágrameredt szemmel bámult a készülékre, hallgatta a végzetes szavak kétségbeejtően monoton hangsúlyozását. Dermedten állt a tükör előtt, görcsös, gyámoltalan erőfeszí-

téssel próbálta megtartani egyensúlyát. Riadt, védekező mozdulattal kapott a rádió felé, megbillent, keze szívéhez rándult és hangtalanul összerogyott. Estében lesodort egy púderdobozt és a kiszóródott púder fehér porfelhőben lengte körül a halottsápadt arcot és lassan finom fehér porréteggel vont be Hilda selymes haját.

\*

Már befejezte a hírek adását a rádió, amikor Hilda Bergmann ájulásából magához tért. A bécsi leadó óraketyegéshez hasonló szünetjele kattogott fülébe és a monoton ketyegő hang felrázta kábultságából: múlik az idő... múlik az idő... Bénult tagjaiba lassan visszatért az élet, már mozdulni is tudott. Nem érezte az ütés fájdalmát földre hullott teste, lassan, a székre kapaszkodva, felemelkedett. A tükör előtt állt. Megborzadva riadt vissza: halásápadt, kuszált vonású arc meredt feléje a metszett velencei üveglapról. Elkínzott, szenvedő asszony arca, aki megjárta a fájdalom poklát és összetörten, véresre marcangolt lélekkel került vissza a földi életbe.

Gondolataiban harsogó felkiáltójelek tólultak és kaján, gúnyos kérdőjelekkel kellett szembenéznie. „... a rendőrség már nyomában van a gyilkosnak...” Úristen, gyilkos!? megölték őt, megölték azt a férfit, aki az életet, a szerelmet, a boldogságot jelentette az asszony számára. Friedrich Keller gyilkosa őt is megölte, vége az ő életének is „... a magas, szőke nő, a mérnök gyakori látogatója...” a hivatalos, száraz hangon tett kijelentés súlyát most érezte csak át: őt gyanúsítják, azt hiszik, hogy ő a gyilkos, ő, aki az életét is szívesen feláldozná, ha azzal vissza tudná hozni az életbe a szeretett férfit!

Mi fog most történni? Milyen megpróbáltatásokat tartogat még számára a szörnyű sors? Hiszen ő ártatlan... és mégis, bármelyik pillanatban detektívek kopogtathatnak ajtaján, kibíratatlan faggatás, indiszkrét kérdések pergőtüze következik, gyötörni fogják, kínozni, hogy tegyen vallomást. Érezte, hogy nem lesz elegendő ereje felvenni a harcot a rendőrség embe-reinek kíméletlen, fagyos rutinjával, meg fog törni, mindenre felel majd, mindent elmond. Ki fog derülni minden, igaz, hogy ő ártatlan, de mindent meg fognak tudni; ő volt a magas, szőke nő, aki gyakran meglátogatta az építésszt, ő volt, aki a halál villájában megcsalta férjét... férjét! a férje is mindent meg fog tudni!

Nem, nem szabad, nem engedheti, hogy ide fajuljon a dolog. Szörnyű kelepccébe került, senki sem mentheti meg innen, csak a szerencse és saját óvatossága. És érezte, hogy ebben a lelki-állapotban még a legelemibb óvatosságra sem lenne képes.

- Halál... - az egyetlen menekülés könyörtelen élességgel világított zürzavaros gondolatai útvesztőjébe. Csak a halálba menekülhet. De borzadó rémület fogta el arra a gondolatra, hogy halála után kiderülhet bűne, a lapok nyomdafestéktől szennyes hasábjain terítik ki házasságtörését.

Kölnivízzel dörzsölte be lüktető halántékát, fagyos nyugalom álarcát erőszakolta vonásaira és becsengette a szobalányt:

- Mici, kérem - maga is csodálkozott közömbös, színtelen hangján, - véletlenül felborítottam a púderes dobozt. Takarítsa fel a port, legyen szíves.

Magára vette bundáját és elment.

Beült a legközelebbi kávéházba, átolvasta az összes reggeli lapot. Még semmi. Mindenütt egyformán a szörnyű, idegtépő hír, száraz egyhangúsággal: Friedrich Keller mérnököt meggyilkolták... Keller mérnök meghalt... Fritz halott...

Megpróbált erőt venni felindultságán és higgadtan, nyugodtan átgondolni a borzalmas helyzetét. Ha esetleg a hozzá vezető szálakra találhatnak és felcsattannak az első nyomasztó, gyanúsító kérdések, mit feleljen? Megdöbbenve eszmélt rá, hogy apró holmijai, pongyolája, papucs,

fésűje, illatszerei ottmaradtak, cégjelzés van bennük... régi, közömbösen olvasott nyomozási tudósítások jutottak az eszébe: ezen a nyomon indulnak el a detektívek, az üzletben emlékezni fognak rá, a kiszolgálókissasszony jól ismeri Bergmann tanácsosnét...

Vége, nincs menekülés. Most már mindegy minden. Fritz halott, nem is érdemes bujkálnia, menekülnie. Miért mentse magát, életének értelme megszűnt. Csak azért meneküljön meg a rendőrség elől, hogy szintelen, elárvult életének hátralevő öt, tíz, húsz évét magányos bánatban leélje? Nem érdemes.

Nem elég bátor ahhoz most, hogy véget vessen önkezével a szenvedésnek. Talán, ha majd a körülmények kényszerítik rá, megjön a bátorsága. Lassú, bizonytalan lépésekkel hazament, bezárkózott szobájába, kis gyöngyházveretes revolverét az öltözőtükör asztalkájára készítette és béna tompaságban engedte peregni a perceket maga fölött, várta a vijjogó csengőhangot és az előszobában idegen férfiak komor szavát, akik a ház úrnőjével akarnak beszélni hivatalos ügyben.

Multak az órák. Semmi. Már dél volt, tálaltak. Asztalhoz ült, evett egy keveset, pohár vizet ivott, visszament szobájába és várt tovább.

Egyszerre megrándult a karja. Éles csengetyüszo hatolt be a szobába, mintha vezényszó csattant volna, gépies mozdulattal a revolver után nyult. Csend volt egy percre, majd a szobalány jött be:

- Megjött az ujság, nagyságos asszony - jelentette és betette a friss délutáni lapot.

Alig jutott arra ideje, hogy amikor a szobalány kopogott ajtaján, kezitáskája mögé rejtse a revolvert. Mohó, önkínzó kíváncsisággal nyult az ujság után. Az első oldal... „a nyomozó hatóságok nagy apparátussal kutatnak a titokzatos fehérautós szöke nő után, akiről eddig csak annyit állapítottak meg, hogy rendkívül erős, jellegzetes illatszert használ...”

Lehetséges volna? Nem találták meg az áruló ruhadarabokat? Fritz talán úgy eltette volna, hogy nem akadtak rá? Vagy megtalálták, de nem tulajdonítottak fontosságot nekik?... Az is lehet, hogy csak a nyomozás érdekében nem közölték ezeket az adatokat a nyilvánossággal... mindegy! Ki kell most már tartani, készenlétben kell várni, hátha közben megtalálják az igazi tettest, vagy holtpontra jut a nyomozás és nem hangzanak el a halálos kérdések.

Aludni kellene! Gondosan bezárta kulccsal az ajtaját, hogy meg ne lephessék álmában, bevett egy veronátablettát és mély, bódult álomba merült.

## VII.

Este hazaérkezett Bergmann tanácsos útjáról. Az asszony arcán ekkorra már valamennyire kisimultak a megrázkódtatás, a borzalom és rettegés ráncai, erős festék- és púderréteggel fedte el arcának halálos sápadt színét. Hihetetlen önuralommal látszólag nyugodtan is tudott beszélni, férjének különös, kutató pillantására azzal válaszolt, hogy nagyon fáj a feje.

Vontatott, nehézkesen akadozó beszélgetés után Hilda nem bírta tovább a feszült helyzetet, fejfájására hivatkozva, visszavonult.

Bergmann mereven nézte a távozó asszony nyomában becsukódó ajtót.

- Tud vigyázni magára - állapította meg hideg közönnyel, mintha vadidegen emberről volna szó, akihez soha nem is volt semmi köze, - persze nagyon nehezeére esik a színlelés. A halálhír nagy megrázkódtatása és a rettegés, hátha nyomára akadnak a detektívek... igen, igen, nagyon rossz lehet most neki...

\*

Még egy gyötrelmes, halálfélelemben, borzongó izgalomban töltött nap mult el. Nem történt semmi. Az ujságok is rövidebben írtak már a folyamatban levő nyomozásról, a szenzáció fénye megfakult, majd akkor lobban újra fel, ha megtörténik az első letartóztatás.

Késő délután megszólalt a Bergmann-lakás telefonja. Hilda Bergmann vette fel a kagylót, végtelen hosszú időnek tűnt fel előtte, míg reszkető keze a hallgatót füléig emelte. Nagy megkönnyebbüléssel ismerte fel férje komoly, nyugodt hangját. Töredezett, halk válaszokat mondott a telefonba:

- Halló... igen, én vagyok... semmi ujság... köszönöm, valamivel jobban érzem magamat... hogy, kérlek?... az operába?... nem, igazán nem szívesen, de, ha akarod... megvetted már a jegyeket?... persze, Jeritza énekel... jó, ha annyira akarod... de igen, jövök, ne add vissza... igazán nem olyan nagy betegség, el fog mulni... nem is baj, ha kissé elterelődnek majd a gondolataim... jó, hétre kész leszek... halló, egy pillanatra még! hogyan megyünk, a sofförnek szabadságot adtál... hogy te vezetsz?... jó, hétre elkészülök. Viszontlátásra.

Csüggedt arccal tette le a kagylót. Meddig lesz még így, meddig kell még rettegnie minden csengőberregéstől, minden idegen hangtól? Már szinte kívánta, hogy végetérjen ez a gyöttrő feszültség és jöjjenek *ők*, akiknek látogatását halk, száraz revolvercsattanással fogadja.

Harminchat óra telt már el a gyilkosság felfedezése óta és még mindig semmi. Nyugodtan élhetné megszokott életét... ha idegeit kormányozni tudná és mindent el tudna felejteni. Meddig tart ez még?

Bánatos mosoly ült arcára. Operába kell menni, tündökölni kell pompás toilettjében, mosolyogva kell majd beszélgetni az ismerősökkel, szívében a tragédia emlékével és táskájában a töltött apró revolverrel, amelynek egy golyója az ő szívének van szánva.

Már tudott imádkozni a meghaltért és magáért, hogy a földi pokol érjen már végre véget. Már valamennyire megnyugodott: talán mégsem történik semmi. Talán alkalma lesz rá, hogy csendes, zavartalan gyászban töltsse el hátralévő éveit, titkolt, szívében rejtegetett gyászban vezekeljen.

Nagyot sóhajtva öltözködni kezdett.

- Fehérben gyászolok - gondolta fájdalmas mosollyal. Fehérselyem estélyi ruhát választott ki.

Hét óra előtt elkészült az öltözködéssel, berakta a szükséges apróságokat gyöngyhímzésű kiegészítékájába, egy percig tétovázott, amikor a gyöngyházveretű kis revolver akadt a kezébe, majd mégis magához vette.

- Még nem vagyok túl mindenben - suttogta vértelen szájjal. - Végző menedéknek talán jó lesz...

## VIII.

Hét órakor megérkezett Bergmann tanácsos. Élénk, talán túlzottan jókedvű volt, nagyon kedvesen beszélt feleségéhez, elismeréssel nyilatkozott a pazar estélyi ruháról és a fürdőszobába ment, hogy maga is felkészüljön.

Révedező mosollyal kötötte meg szmoking-nyakkendőjét az öltözőtükör előtt, magára vette a remekbe szabott kabátot.

- Mintha esküvőre mennénk - gondolta keserűen mosolyogva, - ő hófehérbe öltözött, rajtam pedig ünnepélyes, méltóságteljes fekete ruha...

Megrázkódott, el akarta kergetni magától az elérzékenyült gondolatokat. Mindig szerette ő Hildát, most is szereti, fájdalmas, keserű szerelemmel, tudta, hogy egész élete mély, komor gyász lesz ettől a naptól... összeszorította fogait. Felvillant előtte az a kép, a két összesimuló árnyék a villa ablakának függönyén, felesége annak a férfinak karjaiban...

Megmásíthatatlan mozdulattal zsebetette Browningját (az a golyó még mindig hiányzott belőle!) és erőltetett, mosolygó fesztelenséggel ment át felesége szobájába:

- Indulhatunk, szívem.

Lementek a villa kerítéskapujához, a nagy, csukott fekete kocsni már várt reájuk. Bergmann a volán mögé ült, helyet mutatott maga mellett.

- Inkább hátra ülök - húzódott Hilda ösztönösen, mintha valamit érzett volna, - fáj még egy kicsit a fejem, ott nagyon erősen hallani a motor zúgását...

- Üljj mellém - hangzott Bergmann kemény hangja, - beszélni akarok veled az úton.

Az asszony nem mert ellenkezni, beült és a kocsni halkán, símán kigördült a kerítéskapun.

Bergmann elszánt arccal, keményen összepréselt ajakkal, ridegpillantású szemekkel nézett maga elé az úttestre. Mégegyszer átgondolta a tervét: az ítéletet végre kell hajtani! Arcára a konok gyűlölet kemény kifejezése ült, nem is fordult az asszony felé, fakó, súlytalan hangon szólt:

- El kell ismernem, hogy van lelkirod.

Hilda sápadt arccal fordult feléje:

- Nem értem... miről beszélsz?

Bergmann zsebébe nyúlt, elővette a revolvért, kinyitotta a zárt és a fegyvert maga mellé tette az ülésre. Mozdulatai olyanok voltak, mintha valami megszokott, mindennapi ténykedést végezne. Kissé balra fordította a fejét, felesége megdöbbsent, sápadt arcára nézett és hidegen válaszolt:

- Nem érted? Arról beszélek, hogy képes vagy elegánsan, derült arccal operába menni, amikor a szeretőd kiterítve fekszik a halottas ágyán.

Halk sikoly röppent el az asszony félig nyílt, remegő ajkáról. Bergmann balkeze keményen fogta a volánt, jobbában megvillant a revolver sötétfényű csöve, gyors mozdulattal a felesége szívéhez nyomta a fegyvert, ujja görcsön rándulással meghúzta a ravaszt.

Száraz, tompa dörrenés olvadt a motor ritmikus zajába, fanyar lőporfüstszaggal telt meg a csukott autó belseje. Az asszony karcsú teste megrándult, hangtalanul oldalt dőlt. Ruhája fehér selymén ijesztő, furcsa, vörös foltban ömlött szét a vér.

Bergmann felesége lábához dobta a füstölgő revolvért, az asszony arcába nézett, látta a megtörő szemek kihunyó fényét, görcsös vonaglás rázta meg testét, vadul a gázpedálba taposott és a legnagyobb gyorsasággal hajtott a rendőrfőnökség elé. Pontosan kiszámította, hogyha útjukban ezen a ponton dördül el a halálos fegyver, három perc múlva ér a rendőrfőnökséghez. Ezalatt az asszony kiszenvet, nem tudják kihallgatni, mindennek vége.

Mereven szegezte előre szemeit, verejtékcseppek csillantak meg homlokán, ujjai görcsösen fonódtak a volánra, vad tülköléssel vezette a száguldó autót a rendőrfőnökség felé. Tépte, szaggatta kuszált idegeit a borzalmas hang: a haldokló asszony egyre csendesebb, egyre halkabb hörgése.

Már közel volt az autó a rendőrfőnökséghez, amikor megmozdult mellette áldozatának teste.

Életerejének utolsó megfeszítésével próbált felegyenesedni, balkeze szívéhez rándult, mintha az ömlő vérpatakat akarná visszatartani, szemei vádló, félelmetes tekintettel meredtek gyilkosára. Szája sarkán keskeny csíkban szivárgott a vér, hördülő, érthetetlen hangfoszlányok buggyantak elő torkából. Bergmann iszonyodva fordította el fejét a vonagló testtől. Erős, kétségbeesett nyomással visszaszorította a vergődő nőt az ülésre és rémülten rántotta félre a volánt. Ez volt az utolsó pillanat, hogy beforduljon egy mellékutcába és nagy kerülőt tegyen, mert a sarkon túl már feltűnt volna a rendőrfőnökség hatalmas palotájának komoly, méltóságteljes fala. Ha így érkeznek meg, ha korán érnek oda és felesége még egy szót, csak egyetlen érthető szót tud kipréselni ajkán, neki vége van!

Már megrándult a keze, a ledobott revolver után akart nyulni, hogy újabb lövéssel végezzen, de megdöbbenve visszakapta a kezét. Felvillant agyában a szörnyű gondolat: a rendőrorvos megállapíthatja a két lövés közötti időbeli eltérést... lehetetlen, hogy a haldokló, percek multával ismét magára lőjjön!

Ki kell tartani, ki kell bírni ezt a néhány percet, ha beleőrül is! Nem szabad, hogy még élő utasával érkezzen az autó a rendőrségi palota elé. Addig kell keringenie a környéken, amíg mindennek vége lesz, amíg Hilda szemei megtörten felakadnak, amíg meg-megránduló ajka nem ejt ki többé áruló, halálos szót.

Megindult hát a halálautó görbe útjain, hogy vége legyen a tragédiának, mire az utolsó jelenet következik. Az utolsó jelenet, a „kétségbeesett, borzalmas lelkiállapotban vergődő férj” jelenete.

Bergmann meredt szemmel figyelte az utat és tébolyodott erőfeszítéssel akarta magába szuggerálni, hogy elégtételt kapott, hogy ez a szaggatott, idegtépő halálhörgés válasza annak a csilingelő, gyilkoslelkű kacagásnak, amit *akkor ott*, abban a lépcsőházban meglapulva halott. Hiába minden, nem érezte a kielégült bosszúvágy diadalát, nem érezte, hogy megtorolta a háza és becsületén ejtett sérelmet, nem érezte, hogy elérte célját, amely felé törekedett két emésztő hónap óta. Csak nagy kongó ürességet érzett szívében, eltompult, fájdalomtalan és örömtelen zsongást, gépnek érezte magát, amely elvégezte feladatát és rugója lejáróban van.

Végre... hosszú percek örült, eszelős száguldása után végre elcsendesedett a halk hörgés, csak a motor zugása hallatszott a nagy fekete kocsi belsejében és a halott teste békés, örök merevségbe fagyott.

Félperc alatt a rendőrfőnökség elé ért az autó, Eszeveszett száguldással ért a kapu elé, megcsikorduló, vijjogó fékekkel torpant meg.

A kapuban álló őrszem a kocsi mellé lépett.

Halálsápadt feldult arcú férfi ugrott ki a kocsiból:

- Orvost!... Gyorsan... a feleségem...

Csillapító hangon szólt rá a rendőr:

- Uram, nyugodjék meg. Mi történt?

- A feleségem... talán még meg lehet menteni... gyorsan hívjon orvost... agyonlőtte magát...



## IX.

A kapu alatti örszobában lekapta a házitelefon kagylóját a rendőr, benyomott egy gombot és izgatottan, hadarva kiáltott a telefonba:

- Halló... ügyeletes orvos úr?... tisztelettel jelentem, valaki agyonlőtte magát... tessék azonnal jönni!

Néhány másodperc mult el fagyos, süket csendben. Bergmann tanácsos kimerülten támaszkodott a kocsihoz, nem mert az autó belsejébe nézni, ahol vérbe fagyottan, mereven feküdt az asszony, akit szeretett, akit megcsalta, akit megölt... akinek megtört szeme most, a halál után, mardosó vádat kiáltott a gyilkos férj felé. A rendőr tehetetlenül, a dráma riasztó közelségétől megilletődve állt mellette, nem merte kérdésével zavarni a tompa fásultságba burkolózott embert.

Kisvártatva megjelent a fehércöpenyes rendőrorvos. Egy pillantást vetett a természetellenes testtartásba görbült asszonyra, viaszszárga arcába nézett és már látta, hogy nincs segítség. Kötelességszerűen felhúzta a merev szempillákat, megtapintotta a mozdulatlan, hideg pulzust és lemondó arccal fordult a tragikus mozdulatlanságba dermedt Bergmann felé:

- Nincs segítség. Legyen erős, uram, kiszenvedett - a halott asszony felé intett. - Rokona volt önnek?

- A feleségem... - Bergmann feje mellére hanyatlott, arcán komor kétségbeesés tükröződött, de könny nem jött szemébe.

- Hamis, hazug, aljas ez a játék! - gyötörte a fagyos, féltő gondolat, - észre fogják venni rajtam! Bánatot, kétségbeesést kell mutatnom...

Kezeivel eltakarta könnytelen arcát, félszegen, erőszakoltan feljajdult:

- Hilda, drágám, miért tetted ezt?! Miért?

A rendőrorvos bátorítóan, vigasztaló mozdulattal tette kezét Bergmann vállára. A tanácsos megremegett az érintésre: mintha nem is orvos, hanem rendőrtiszt kezének súlyát érezné... „a törvény nevében”...

Végigsimította homlokát, felemelte fejét és elfordult az autótól. Az orvos intett a kapuban álló rendőröknek, hogy vigyék a kocsit a kapu alá, mert már gyülekeztek a szenzációra éhes kíváncsiak a rendőrfőnökség épülete előtt álló furcsa csoport köré.

A kocsit betolták a kapu alá. Bergmann egy rendőr felvezette az ügyeletes tiszt szobájába.

Mikor az ajtó becsukódott mögötte, Bergmann tanácsos fürkésző szemmel nézett az asztalnál ülő rendőrtiszt arcába, mintha onnan akarná leolvasni, milyen sorsot rendelt számára a végzet.

Fiatalszöke, keményarcú férfi volt az ügyeletes tiszt. A kölcsönös bemutatkozás után a hivatalos ridegségnél egy fokkal enyhébb, sajnálkozó hangon szólalt meg:

- Nehezemre esik, tanácsos úr, hogy ilyen fájdalmas kötelességet kell teljesítenem, de kénytelen vagyok önt felkérni, vázolja röviden, pontosan az öngyilkosság körülményeit. Megértem, hogy az ön gyászában különösen fájdalmas az egészen friss seb felszakítása, de át kell esnie ezen.

Bergmann keze tehetetlen mozdulatra billent az asztal párkányán:

- Mit mondhatok, fogalmazó úr? Agyonlőtte magát... a szemem láttára... soha nem tudom elfelejtani. Borzalmas volt!

A rendőrtiszt higgadtan válaszolt:

- Igen, a megboldogult agyonlőtte magát, ezt már tudom, jelentették. Megértem az ön fájdalmát, megértem, hogy borzalmas lehetett. De valami oka lehetett ennek a szomorú eseménynek. Meg kell tudnunk, hogy mi oka volt az öngyilkosságnak. Sejt valamit, tanácsos úr?

Bergmann agyában gépiesen megalakult az előre kitervelt, pontosan megfogalmazott felelet:

- Sajnos, tudom, mi volt az oka. De nem szeretnék erről beszélni, fogalmazó úr... kínos, fájdalmas családi ügy. A halott emlékének tartozom...

A rendőrtiszt félbeszakította Bergmann betanult, fájdalmas hangsúlyozású szavait:

- Kérem - mondta hivatalos komolysággal, - közölnöm kell önnek, amit bizonyára ugyis tud, hogy ebben az épületben nincsenek családi titkok, itt nem sértheti meg senki a halott emlékét, innen semmi nem szivároghat ki. Ennél az íróasztalnál teljesen őszintén, elhallgatás nélkül kell beszélnie, nyugodtan meg is teheti, mert minden érzékenységre tekintettel leszünk. Nem kell tartania indiszkréciótól, olyan nyíltan, olyan őszinteséggel beszélhet, mintha önmagának tenne vallomást.

- Igen, - sóhajtott Bergmann és lehajtotta fejét, mintha azon tusakodna magában, hogy vajjon valóban elmondhat-e mindent, szépítés és takargatás nélkül. Aztán ismét a rendőrtiszt szemébe nézett és elhatározott hangon mondta: - Ha kikerülhetetlen, beszélni fogok.

- Feltétlenül szükséges - válaszolt a rendőrtiszt, - elmondja ön a történeteket, vagy könnyebb lesz, ha kérdéseket teszek fel?

- Ha tetszik, kérdezzen - felelt Bergmann tanácsos, - nem hallgatok el semmit.

- Nem volt önök között valami komolyabb, súlyos ellentét?

- Nem - felelt a kérdező, de aztán sietve hozzátette: - ma estig nem volt semmi. A legteljesebb egyetértésben éltünk szegény feleségemmel - nagyot sóhajtott ismét és összekulcsolta kezeit, - minden kívánságát teljesítettem és ő is úgy viselkedett velem szemben, hogy semmi kivétlnivalót nem találhattam a magatartásában. Tegnap este rövid üzleti útról érkeztem haza, együtt vacsoráztunk, barátságos beszélgetés közben. Korán lefeküdtünk és én reggel, szokásom szerint elmentem hazulról, hogy dolgaimat intézzem. Délután telefonon beszéltem a feleségemmel és megbeszéltük, hogy este az Operába megyünk - tárcájából elővette a két jegyet és az asztalra tette.

A rendőrtiszt futó pillantást vetett a színházi jegyekre és tovább kérdezett:

- Tegnap este vagy a mai nap folyamán nem vett észre valami szokatlant feleségén?

- Nem, semmit - Bergmann elgondolkozva csóválta a fejét, - csak egyen csodálkoztam, de azt is megértettem ma este... - fájdalmas arckifejezéssel elhallgatott.

- Nos?

- Hilda sohasem volt beteg és tegnap este kibírhatatlan fejfájásról panaszkodott.

- Ma délután, amikor telefonon beszéltek, még mindig fáj a feje?

- Nem... illetve azt mondta, hogy enyhült a fájdalom.

- Ön hazament ma este a feleségéért?

- Igen. Hazamentem átöltözni, úgy volt, hogy együtt megyünk az operába...

- Nem tart ön soffört, tanácsos úr? - csapott le váratlanul a rendőrtiszt kérdése.

Bergmann egy pillanatra megzavarodott. Mit akar ezzel a kérdéssel a tiszt? De azonnal visszanyerte nyugalmát és zavar nélkül válaszolt:

- De igen, csak mára szabadságot adtam a soffőrömnek, azért vezetem magam a kocsit. Reggel ugyanis nem tudtam még, hogy este el fogunk menni - tette hozzá magyarázóan.

- Persze. És most, tanácsos úr, kérem, mondja el, mi történt az autóban?

Bergmann kitérően válaszolt:

- Amint már említettem, fogalmazó úr, tegnap este a feleségem nagyon különösen viselkedett. Máskor mindig beszédes, vidám volt, tegnap este alig hallottam a hangját, hallgatag volt és rosszkedvű. Nem értettem a dolgot, meg is kérdeztem, mi történt...

- Igen, erről beszélt már, tanácsos úr, - szólt közbe a tiszt, - ha szabad kérnem, a mai estéről számoljon be.

Nagyot nyelt Bergmann tanácsos és elsötétülő arccal folytatta:

- Igen... a két dolog szoros összefüggésben van, kérem. Az autóban megint feltűnt nekem a feleségem rossz hangulata, szóvá is tettem és...

- És?

- És eleinte kitérő válaszokat adott, majd egyszerre, váratlanul borzalmas vallomást tett... - Bergmann szinte hadarva, gyorsan beszélt, mint aki siet a beszéddel, mert attól tart, ha nem tudja gyorsan befejezni, már nem lesz ereje a folytatáshoz, - bevallotta, hogy... hogy... két nappal ezelőtt szörnyű esemény történt... valami Keller nevű építész megöltek...

A rendőrtiszt mozdulatlan arca megélenkült. Felcsillanó szemmel nézett Bergmannra:

- Nos? Valami összefüggés van talán a két ügy között?

- Igen... önök egy magas, szőke nő után nyomoznak, akit a gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak... - elhallgatott és kezeibe temette arcát.

A tiszt felugrott íróasztala mellől, Bergmann mellé sietett, megfogta a férfi karját:

- Tanácsos úr, uralkodjék magán. Csak nem lett rosszul?

Bergmann feléje emelte sápadt arcát és megtört hangon, alig hallhatóan suttozta:

- A magas, szőke nő... a feleségem... volt.

A rendőrtiszt valósággal megdöbben a váratlan kijelentéstől. Alig tudta feltenni a következő kérdést:

- Tehát ön azt állítja, hogy a felesége... mi történt hát voltaképpen az autóban?

- Hilda bevallotta, hogy ő ölte meg a mérnököt féltékenységből. Beismerte, hogy már hosszabb idő óta... hosszabb idő óta viszonyuk volt és Keller szakítani akart vele...

- És azután??

Bergmann arca a kiméretlen igazságosság kifejezését öltötte magára. Kissé túlzott, hamisan csengő pátosszal jelentette ki:

- Azonnal megfordítottam a kocsit és ide akartam jönni. Úgy éreztem, hogy ez a kötelességem, szabad folyást kell engednem az igazságszolgáltatásnak, még akkor is, ha feleségemről van szó. Jogászember vagyok, fogalmazó úr, első nálam a törvény tisztelete.

- És ő? Belenyugodott?

- Nem... sírt, könyörgött, mindenre kért, hogy ne öljem meg... így mondta... - tette hozzá Bergmann őszinte borzadással, - rimánkodott, de én hajthatatlan voltam. Egy pillanat alatt elfelejtettem a szeretett asszonyt, csak a törvény sujtó keze elől bujkáló bűnöst láttam benne. Beismerem, hogy hibás voltam, fogalmazó úr - mondta kiszámítottan, - nem lett volna szabad ezt tennem a feleséggel, de a törvény tisztelete mellett bizonyára az is hajtott, hogy a hűtlen asszonyt nem tudtam sajnálni.

A rendőrtiszt arca egyre sötétebb lett. Valami furcsa idegenkedést érzett, nem tudta megérteni ezt a kiméletlen érzéktelenséget. Itt valami nincs rendjén, gondolta magában, de óvakodott ezt a gondolatát kifejezésre juttatni. Sürgetően, energikusan faggatta tovább Bergmann:

- Tehát ön nem engedett a könyörgésnek, minden sírás és rimánkodás ellenére ide akarta hozni. Mi történt azután?

- Agyonlőtte magát - válaszolt tompa, fakó hangon a tanácsos.

- Hol?

- Az autóban.

- Igen. De a város melyik pontján?

Elhangzott a veszedelmes kérdés, amellyel áll vagy bukik a gondosan felépített, minden apró részletében kidolgozott terv. Bergmann váratlan meglepetésekhez szokott, késhegyig menő üzleti tanácskozásokban kiélesedett agya friss és éber volt. Villámgyorsan átgondolta a helyzetet. Ha pontosan meghatározza a helyet, ahol a halálos lövés eldőrdült, baj lesz, mert az esetleges ellenőrző nyomozásnál nem egyeznek az adatok. Azt tudta, hogy a rendőrorvos könnyen megállapíthatja, mennyi időn belül következett be a halál. Pillanatnyi gondolkodása alatt szemei előtt feltűnt Bécs elképzelt térképe, az Opera, a rendőrfőnökség, a környező utcák, ahol vonagló, haláltusájában kínlódó feleségével vadul száguldott az autó. Az előre felépített tervet nagyon megzavarta, hogy nem halt meg rögtön az asszony, hanem kerülőt kellett tennie. Nem szabad határozott választ adni...

- Hol?... hol is történt?... nem emlékszem pontosan már. A nagy megrázkódtatás...

- Hol ismerte be a felesége, hogy ő a gyanúsított szőke nő?

- Már közel voltunk az Operához.

- Akkor rögtön megfordult ön az autóval, hogy idejőjjön?

- Igen. Természetesen.

- És - a rendőrtiszt figyelmesen csillogó szeme kissé zavarta Bergmann tanácsost - és az Operától idáig tartó útszakaszon lett öngyilkos a felesége?

- Igen.

- Miért nem vitte a mentőkhöz, vagy egy közeli kórházba?

Bergmann meglepte a kérdés:

- Nem... nem is tudom - válaszolt megzavarodva, - nem is gondoltam erre. Talán azért, mert már elhatároztam, hogy a rendőrségre jövök és a hirtelen megdöbbenéstől nem tudtam másra gondolni.

- Úgy. Szóval: körülbelül hol történhetett a szerencsétlenség? A felesége sírt, könyörgött egyideig, aztán lőtt magára. Tehát körülbelül a fele úton követhette el végzetes tettét?!

- Lehet. Nem tudom pontosan - Bergmann kissé húzódozott a pontos feleletadástól, - érthető, hogy abban a lelkiállapotban nem figyeltem az utcákat.

- Igen, persze - a rendőrtiszt összeráncolt szemöldökkel gondolkozott, majd hirtelen megszólalt, - még néhány percig fárasztanom kell, tanácsos úr, elnézését kérem ezért.

Megnyomott egy csengőt és a belépő rendőrhöz fordult:

- Schupp felügyelő urat kéretem.

A rendőr kiment, a fogalmazó pedig néhány sort vetett papírra, Bergmann tanácsos figyelmesen nézte a ceruza mozgását. Eddig elég jól ment minden, bár kissé furcsának találta, hogy egy fájdalomtól összetört férjet ennyit faggatnak, de aztán magában lecsendesítette aggodalmait:

- Bizonyára ez az általános szokás. Nem jelent semmit a sok kérdegetés, a rendőrség mindig nagyon kíváncsi, ha halálesetről van szó, kissé fontoskodnak is, pláne az ilyen fiatal tisztek.

Egy polgáriruhás úr lépett a szobába, könnyedén meghajolt a tanácsos felé. A rendőrtiszt bemutatatta:

- Engedje meg, tanácsos úr: Schupp felügyelő. Ő vezeti a nyomozást a Keller-gyilkosság ügyében. Azt hiszem, nagyon érdeklő a szomorú esemény. - A detektívhez fordult: - Bergmann tanácsos úr felesége... igen, a tanácsos úr felesége volt a tettes.

A detektív arcán meglepetés látszott:

- Beismerő vallomást tett?

- Igen. A tanácsos úrnak vallotta be. És utána öngyilkos lett, valószínűleg nem bírta tovább a büntudatot és rettegést.

- Meghalt?

Bergmann válaszolt a rendőrtiszthez intézett kérdésre:

- Igen.

- Láthatom a halottat?

- A kapu alatt van, a tanácsos úr autójában. A kocsiban lett öngyilkos, az Operától idáig vezető úton.

A felügyelő kiment, Bergmann pedig óvatos mozdulattal felállt:

- Kérem, fogalmazó úr, azt hiszem, énrám már nincs szükség. Ha megengedi... nagyon ki vagyok merülve... az idegeim... távozni szeretnék.

- Néhány percig maradjon még, tanácsos úr, nagyon kérem. Lehet, hogy a felügyelő úr is szeretne egy-két kérdésre választ kapni.

A nagyon udvarias hangú kérdés mögött mintha határozott felszólítás lappangott volna. Bergmann nyugtalanul nézett körül a rideg hivatali szobában, nem mert ellenkezni:

- Kérem - engedelmesen visszaült helyére.

Negyedóráig teljes csend borult a szobára. A rendőrliszt aktáit forgatta, néha pár sort írt, láthatólag nem is törődött azzal, hogy rajta kívül még valaki van a szobában. Bergmann már nagyon kényelmetlennek érezte az ülést, felállt, az ablakhoz ment és kibámult az esti utcára. Kényelmetlenül érezte hátgerincén az asztal mellett ülő rendőrtiszt kutató pillantását. Nem bírta sokáig itt sem, visszament előbbi helyére és ismét leült. Gyakran nézett az ajtó felé, mintha akaratával siettetni tudta volna a felügyelő visszatérését.

Végre! Nyílt az ajtó és belépett Schupp felügyelő. Egyenesen Bergmannhoz intézte szavait:

- Örülök, hogy még itt van, tanácsos úr. Mondja, volt a feleségének revolvere?

Bergmann szemében acélos fény csillant. Most kezdődik az utolsó, a döntő összecsapás. Most meg kell fontolni minden szót, ha győzelmesen akar kikerülni a törvénnyel vívott csendes, színpalak mögötti párbajból. Bólintott:

- Igen, volt. Apró, kiskaliberű női revolver. Az agya gyöngyházbetétes berakással volt díszítve.

- És önnek szintén van fegyvere?

- Igen. Browning gyártmány.

- Önnél van most?

- Nem. Csak utazásaimra szoktam magammal vinni.

- Egyébként hol van a fegyver?

- Az íróasztalom fiókjában.

- A kulcs?

- Miért kérdi ezt?

- Tudni akarom, tanácsos úr. Hol vannak a fiók kulcsai?

- A feleségemnél. De miért?

- Mert a felesége az ön Browningjával követte el az öngyilkosságot, holott a saját revolvere a kezításkájában van. Miért?

- Ezt nem tudom - Bergmann vállat vont, aztán kissé éles hangon tette hozzá: - Lássák be végre az urak, hogy én nem vagyok sem rendőr, sem detektív... a feleségem mellettem lövi szíven magát egy megrendítő vallomás után és akkor azt kívánják tőlem, hogy a megfigyelő-képességem és következtetni tudásom kifogástalanul működjek?! Bocsássanak meg, uraim, de ez... ez embertelen bánásmód. Én nem önökre neheztelek, hanem arra a rendszerre, amely ilyen eljárást kíván, amikor még a halott...

- Nyugodjék meg, uram, hiszen formáság az egész... bizonyára. Talán jobban bízott a felesége az ön revolverében? Hiszen az övé félig játékszer - jóakarátú segíteni kívánást érzett a detektív szavából Bergmann.

- Igen, ez lehet... - sietve kapott a szón.

- A Browningból két golyó hiányzik, tanácsos úr. Erre vonatkozóan nem tudna valami felvilágosítást adni?

- Nem... nem tudom... hónapok óta nem volt nálam a revolver...

Már majdnem kimondta, hogy bizonyára azzal a golyóval lőtte agyon az asszony a szeretőjét, de az utolsó pillanatban meggondolta magát: nem szabad erről beszélnie. A túlságosan pontos következtetés gyanút kelthet, ő nem detektív, a nyomozás nem az ő dolga...

- Igen, igen - mormolta a szavakat Schupp felügyelő, majd egykedvűen kérdezte: - Hány éves volt a felesége, tanácsos úr?

- Huszonöt mult.

- Huszonöt... - a felügyelő elgondolkozva ismételte meg a közömbös adatot, majd hirtelen élénkebbé vált a hangja. - Az utóbbi napokban gyakran voltak együtt?

- Igen... illetve tegnapelőtt nem voltam Bécsben. Rövid üzleti útra kellett mennem.

- A Browning hol volt?

Bergmann meglepődött:

- Nem értem a kérdést - mondta habozva.

- Az előbb mondta, tanácsos úr, hogy hónapok óta nem volt az ön kezében a fegyver, előbb pedig úgy hallottam, hogy az utazásaira magával szokta vinni.

Bergmann sápadt arcán megremegett egy izom, de hamar feltalálta magát:

- Igen, ez igaz. De tegnapelőtt Baselben jártam csupán. Ez nem volt olyan utazás, ahová magammal vittem volna a revolvert. Különben is a svájci közbiztonság... - nem fejezte be a mondatot.

A detektív újabb kérdését kissé összefüggéstelennek és értelmetlennek érezte Bergmann tanácsos. Schupp felügyelő szórakozott arccal nézegette a rendőrtiszt jegyzeteit és hirtelen ezt kérdezte:

- Heves jelenet előzte meg az öngyilkosságot?

- Igen - felelte habozva Bergmann, - de azt már elmondtam.

- Engem is érdekelnek a haláleset körülményei - szólt kurtán a detektív. - Tehát az autóban heves jelenet játszódott le, mint ön elmondta, felesége sírt, zokogva könyörgött, hogy ne jelentse fel.

- Igen - Bergmann rosszat sejtett, de nem cáfolhatta meg előző szavait, - de én... én szabad folyást akartam engedni az igazságszolgáltatásnak.

A detektív felemelkedett:

- Bergmann tanácsos úr - a hangja szilárd, határozott volt, - a törvény nevében felesége meggyilkolásának alapos gyanúja miatt letartóztatom.

Bergmann úgy érezte, hogy megnyílt alatta a föld és forogva, szédülten zuhan a feneketlen mélységbe. Arca szürkére sápadt, alig tudott néhány szót dadogni:

- Engem... letartóztat... a feleségem... milyen alapon? - szinte kiáltva, felordítva ismételte meg a kérdést: - Milyen alapon merészel...

Száraz, hivatalos hangot hallott:

- Már az is gyanús, hogy két revolver volt az áldozat mellett. Ön ellentmondásba keveredett, amikor arról volt szó, hogy utazásaira magával viszi-e a revolverét. A leghatározottabb gyanúok pedig az, hogy nyilvánvaló hamis állításon értem önt.

- Kikérem magamnak! - Bergmann szinte rikácsolt örvényező félelmében. - Nem hazudok!

- Ön azt állította több ízben is, hogy a felesége sírt, zokogott, könyörgött, hogy ne hozza ide. A vizsgálat alkalmával az orvos és én is megállapítottuk, hogy a halott arca teljesen száraz, az arcán levő púder érintetlen.

Bergmann érezte, hogy hálóba kuszálódik, de makacsul, kitartóan védekezett:

- Ez nem bizonyít semmit! Lehet, hogy nem láttam jól. A kocsi belsejében sötét volt, csak a hangját hallottam. A vallomás után nem is bírtam ránézni. Lehet, hogy nem sírt, nem tudom. Ez nem ok arra, hogy engem gyanúsítsanak.

- A védekezését majd a vizsgálóbíró előtt adja elő, tanácsos úr. Nekem az a meggyőződésem, hogy a gyanúok alaposak és le kell önt tartóztatnom. Ön ügyvéd, tudhatja, hogy ebben a helyzetben egyetlen enyhítő körülmény csak a beismerő vallomás lehet...

Bergmann nem válaszolt. Összeszorította fogait és mereven, sötét arccal bámult maga elé.

A rendőrtiszt, aki eddig némán figyelte az eseményeket, megszólalt:

- A tanácsos úr azt állította, hogy az Operától idáig vezető út feletáján lőtte agyon magát a felesége. Mire ideértek, az asszony már halott volt.

- Úgy? - a felügyelő Bergmannra pillantott. - És feltételezem, hogy gyors tempóban jött az autó.

Bergmann helyett a rendőrtiszt válaszolt:

- Bizonyára. Különösen a revolver eldördülése után.

Schupp felügyelő felvette a házitelefon kagylóját:

- Halló... az ügyeletes orvos urat kérem... kérem, kedves doktor, vizsgálja meg mégegyszer a kapu alatti kocsiban fekvő női holttestet... tudom, de vizsgálja meg mégegyszer, abból a szempontból, hogy a golyó becsapódásától számítva mennyi idő alatt következett be a halál... igen, hogy meddig élt még az áldozat, miután a fegyver eldördült... itt várom a választ, az ügyeletes szobában.

Bergmann érezte, hogy most már mindennek vége. Felborult az előre kidolgozott, simának, egyszerűnek képzelt terv. Nem számolt azzal, hogy az igazságszolgáltatás emberei az első nem teljesen tisztázott, gyanús körülmény felmerülése után teljes erővel rávetik magukat az ügyre és nem nyugosznak addig, míg nem tisztázzák a haláleset körülményeit. Érezte, hogy most már ő is elveszett ember, hogy követi a pusztulásba két áldozatát. Halántékán dobolva lüktetett az ér, ujjai remegtek, egész testén elomlott a kibírhatatlan fáradtság, a halálos kimerültség, a sorsába belenyugvás tompa érzése.

Megnyílt az ajtó és fehérköpenyes orvos lépett be.

- Hat-nyolc percig haldoklott - válaszolt az orvos. - A halál elég sokára következett be. A seb nagyságából és az elfolyt vér mennyiségéből következtetve legalább hat percnél kellett eltelnie.

A detektívfelügyelő szavai nehéz csapásként súlyosodtak a gyilkosra. Úgy érezte, mintha minden szó, minden hang mázsás malomkő volna és a roppant súly mellére tornyosulna.

- Hat-nyolc perc. Az Operától idáig gyorsan haladó autóval három perc az út. Feleúton dördült ön szerint a revolver, tehát másfél, legfeljebb két perc marad. Ha valóban így történt volna, az áldozat még élve érkezett volna ide. Hol járt a fennmaradó négy perc alatt? Beszéljen őszintén, most már igazán nincs értelme a tagadásnak.

Bergmann magábaroskadtan ült a széken. Feje lehanyatlott, szemei lecsukódtak, szinte sóhajtásszerűen, alig hallhatóan röppentek el a szavak ajkáról:

- Bevallom... én öltem meg... a szeretőjét is... ugyanazzal a revolverrel... megcsaltak...

\*

Tizenöt év... hosszú, végtelen hosszú idő. A steini fegyház gondnoka sajnálkozó pillantást vetett az őszhajú fegyenc után, akit most hoztak ide, hogy a kettős gyilkosság miatt reá szabott büntetést kitöltse. Adatainak felvétele után a gondnoka elvezette és lemondóan legyintett:

- Tizenöt év... nem fogja kibírni. Itt hal meg, a fegyházban.

- Minél hamarabb, annál jobb neki - válaszolt a főfoglár és kinézett az iroda ablakán a környező rétekre: - Tavaszodik, gondnok úr, mennyi virág van már a réten...

VÉGE.